

Ivan Grubanov (°1976, Belgrado)

De Servische kunstenaar Ivan Grubanov is één van de velen in zijn land die protesteerden tegen de dictatuur van Milosevic. In 2001 gaat hij naar Amsterdam voor een residentie in de Rijksacademie voor beeldende kunsten. Hij wordt er geconfronteerd met het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag, waar de man die zijn leven en identiteit zo fundamenteel beïnvloedde terechtgesteld wordt.

Op 12 februari 2002, de dag van de eerste zitting, stapt Grubanov de zwaarbewaakte rechtszaal binnen dankzij een *visitor*-badge die hij heeft kunnen bemachtigen. Het is verboden om foto's te nemen tijdens de zittingen, maar Grubanov begint er stiekem tekeningen te maken op kladpapier; hier en daar schrijft hij er korte zinnen bij. Gedurende twee jaar woont hij de zittingen regelmatig bij en maakt zo een tweehonderdtal tekeningen.

'Ik breng mezelf in kaart in complexe sociale situaties'

Ivan Grubanov draagt een persoonlijke geschiedenis met zich mee die sterk verankerd is in de recente gebeurtenissen in Servië. Doorheen zijn werk onderzoekt hij de relatie tussen het persoonlijke verhaal en de politieke geschiedschrijving.

Grubanov is genoodzaakt om stiekem schetsen te maken tijdens het Joegoslaviëtribunaal. Foto's en opgenomen beelden mogen enkel onder strenge controle en specifieke voorwaarden gemaakt worden. Zijn vluchtige schetsen geven gestalte aan de tijd. Ze zijn in de eerste plaats chronologisch en niet narratief. Ze geven het dagdagelijkse van de rechtszaal weer, en niet zozeer het glamoureuze of het sensationele. Naast Milosevic en andere personen schetst hij trouwens ook elementen uit het decor.

In eerste instantie lijkt het een registratie van zijn eigen aanwezigheid op het tribunaal. Als een dubbele getuige, van het tribunaal zelf én van de historische gebeurtenissen die hier berecht worden. Hij maakt een subjectieve documentaire over zijn confrontatie met de man die zoveel invloed heeft gehad op zijn persoonlijke leven.

Grubanov documenteert tegelijkertijd op een unieke manier het proces, dat voor de rest qua beeldregistratie streng wordt gecensureerd. Zijn schetsen op kladvellen kunnen in tegenstelling tot TV-beelden of tekst niet ge-edit worden. Ze zijn wat ze zijn.

Tegenover zijn tekeningen plaatst Grubanov later *stills* van de TV-opnames die gemaakt werden van de zittingen die hij bijwoonde. Doorheen de glazen wanden die Milosevic omgeven zien we Grubanov. Hij kijkt en is direct getuige, maar wordt ook bekeken en vastgelegd in de beelden op televisie. Hij maakt zichzelf letterlijk tot een deel van deze gebeurtenis. Tegelijkertijd draagt hij zelf ook de gebeurtenissen die hier bevestigd worden en die zijn identiteit beïnvloedden, permanent met zich mee.

Grubanov is in dit geheel een anoniem gegeven, een schim achter de historische figuur. Een verre stille getuige. Bij de TV-beelden is er geen subject, geen subjectiviteit aanwezig. De aandacht gaat uiteraard naar Slobodan Milosevic: hij is de incarnatie, het symbool van de gebeurtenissen en als dusdanig de notoire historische figuur. Als kunstenaar is Grubanov zelf een 'publiek persoon' die zijn werk ten-toon-stelt.